

Միւշէլիֆ, կէրքի սեղ, կերուհի մէգքիւրե, կեօզ աշտըրմամազ խուստուստատ, մուալէնէթի գալէմէ միւհմաճ տէկիլ իտէնիզ տէ, միւս ստառէնիզլէ, Արեւելքին զէրքէյի հիւրքէլ վէ բիթէյի տէվէ կէսոճէթէն կէօզլիկիւնաւէն, իւր սաթըրճըզ տա պէնտէնիզ պահս իտէյիմ: Մարտ 3 թարիխի վէ 5489 նիւմէրօլունիւսս իտէնիզտէ: Պոճուս տա Օգուհալըմ սէրլէվհալը պէնտախիդի միւթալաա իթտիկիմ սքւատա, Արեւելքուն մէէխուզ վէ շալլաթթանիզլա մէվուլ ապըր սէօզլէրէ, սողըսուս, սըրթ սապը իտէմէզ օլտուճ: Իմտի, սիւալ իտէրթմ մէզքիւր պէնտի գալէմէ ալմըջ օլաւէ Էֆէնտիյէ թի, « ոտաթ իւշ տէյիւնէ, պալօ, սէլմէ պիթթազ մէ պուճլար Հայալքուն միւմէպլր վէ կիւլթէ եաշաւան թազ րմնաւա սիւսրէթթէպօլուպ, լոճալտըր տախիմ միւս ալգամ վէ միւնթէխապ վէ մէշհաթ Հայ ֆամիլեալար իսթիկեապ իթմիւշէր . . . » տէտիկի զէման, Գալաթա: Նրն թախանճը պալօլարքնտա պլիէ Էմալի կէօրիլմէտիւք պիր հալտէ պուճնուի գաբուս սուճնա, պէշէր դուսրուշ վէ հաթթա ելիվէր բարաւա պլիէթթէր ս թըրաթըրք, վէ պու սաեւտէ տէ պիթ թազմ տէմիթիլ քէօ միւրճիւ, հազմանք, վէ գուեւսմուս չըրազլարքտա վարքնաւա գատար, պալօխա տօմաշ օլտուզլարքնը, վէ սա թա պիլիթթէրին զիյիխտէ պախիւրուշ զ, հաւ կրնէն մաշհրաթիշտէ Էշ չէրՆիւէ քւսմալէն միւհալար օլտուշ դու հալտէ, պալօզ լոճալաա . . միւս սիւլէր պլիէ գապուլ օլունտուզնուճ

աճապա նիշին զիբր իմ մէջի տիր. էկէրչի մագաւտի, մահգա դաղէթա. սընք գարաւամագ իշին, ուզուն ուզաւորեա նազ ռ հիքեայտէն ի պարէթ իտի իսէ, սիկէրլէրի կիպի, թըպզը պւնլարը տախի միւպալա. զա իւզըէ եազմայր իտի, վէ եօզ, է. կէրչի եայրլըզ օլ կիճէքի պալտուն մապլամաթ վիրմէք իտի իսէ օլ եօլ. տա հիշ պիր շէյ կէօրմէմիշ տիր կի. պի, չօճուգլուզա չըզըմագ բըզն, գայիտէտէն օլտուղու իւզրէ «Միւց. եալլէկերու թիւն մէնֆաթընա պու. կիճէ վիրլէն պալօ, մաթլուպէմու. վաֆրդ տէրլ ճէտէ օլուպ. հէր միլլէթ վէ հէր սընք քէհայիտէն պիր չօզ գալէպլլիք պուլունտուղու կիպի, հասըլաթ տախի, մէլմուլտան զինա. տէ օլմուշ աուր քի տիւլէ ի լազըմ կէ. իր իտի. իշլէ պունտան աշիքեար անլալըմագաւտ տիր քի, Արեւելք հէր շէյի, քէլտի իսէհալաւէնի ա. յինէսինալէն իսթիլտու իտլոյր, նէ. թէքիմ հազըքաթըմ հալտէն. չիմտի. իք պու գատարալ իգթիֆա օլունուր էֆէնտիմ:

ՄԻ ԳԱՆԻ

ՄՈՌՈՆԻԱՄ ՃԵՄԱՆԻՍՈՒԹԻՆԵՐ
(ՅԱԳԶ ԿԻՒԹԵՂԵՆ ԿԵԼԵԼԵԼ)

Մեր սոյն համառօտ գիտողու. ղութեանց բուն նպատակն է ցոյց տալ թէ՛ Եկեղեցւոյ վարչական մի. ութիւնը, պաշտօնէից արժանաւո. ղութեան վրայ հիմնուած ընտրական սկզբունքն և քաղաքական պայման. ներքէ անշտտ ուղղութիւնը մեր Եկե. ղեցւոյ առաքելական ժառանգու. թեան գլխաւոր յատկանիշներէն մին է, զոր պարտ է անվթար և անարատ պահել Ս.յդ կարեւոր հանգամանքը բնաւ հարկ չէ խառնել քաղաքական պայմաններու հետ, վասն զի երբ խառնուի՝ այնուհետեւ ոչ վարչական ու կրօնական միութիւն կ'մնայ, ոչ ընտրական ազատութիւն և ոչ Եկե. ղեցական պաշտօնէութիւն:

Ս.յսպէս Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ առաքելական ոգին սիրողներուն նուիրական պարտաւորութիւնը պի. տի լինի ոչ միայն ազգովին նոյն ոգին անաղարտ պահել ի ներքուստ, այլ և եթէ արտաքուստ աղարտիչ պա. րագայներ կան՝ ջանալ առաջն առ. նուր:

Անցեալ տարի հրատարակուեցաւ լրագիրներու մէջ թէ՛ Նոր-Նախիջե. ւանի Սուրբ Խաչի վանքի տեսչու. թիւնը Կիւրեղ վարդապետի ձեռքէն առնուեր է Օսմանեան հպատակ ի. նելուն համար, ինչպէս գրուեցաւ նաեւ ձերմակեան վարդապետի և էջմիածնի ձեմարանի տեսչութեան նկատմամբ: Թէ ո՞րչափ սողոյգ էին այս լուրերը, չգիտենք, միայն այս կ'ըսենք որ՝ եթէ իրաւ են, խիստ մեծ հարուած մ'է Հայ Եկեղեցւոյ պաշ. տօնէից պարտուց և իրաւանց դէմ: Վասն զի Հայ Եկեղեցականները, մա. նաւանդ կուսակրօնները, գրեթէ հաստատուն տեղ չունին. անոնք ա. մեն երկրի մէջ կարող են գտնուիլ ուր իրենց պարտաւորութիւնը կը կոչէ ու Եկեղեցին կը հրաւիրէ. ա. նոնք այսօր այս տեղ կարող են ի. նիլ, միւս տարին իմուստատան, կամ ի Պարսկաստան, կամ ի Հնդկաստան, կամ յԵւրոպա: Քաղաքական պաշ. տօնեաներ չեն անոնք, որ քաղաքա.

կան պայմաններու ենթարկին: Անոնք կրօնի, բարոյականութեան և լուսա.ւորութեան պաշտօնեաներ են: Բա.ւական է որ անոնք իրենց կոչման սահմանք գիտնան: Օսմանեան հողի եկեղեցականներէն այսօր հոլիւ կայ յիկնղլիա, ի Հնդկաստան, և ձերմակ. եան յէջմիածնէն գացած է Պարս. կաստան:

Այնչափ տարօրինակ է Կիւրեղ վարդապետի և ձերմակեանի պաշ. տօններու մասին յուզուած հպտա. կութեան լուրն, որ մենք չուզեցինք հաստ բնձայել: Կան Եկեղեցիներ, որոց պաշտօնեաներն իրենց եկեղեցւոյ շրջանէն դուրս իսկ քարոզելու արտօնութիւններ կ'վայելին և երկրէ երկիր կ'շրջին. իսկ մեր Եկեղեցակա. նաց պաշտօնավարութիւնը մի միայն իրենց եկեղեցւոյ շրջանի մէջ է և հետեւապէս ոչ միայն ի սպառն հեռ. ի են քաղաքական միտումներէ, այլ և նոյն իսկ օտար ազգերու կրօնական ազատութեան դէմ վարուելու գա. ղափարն անգամ չունին:

Մեր ազգը դժբաղդաբար ամեն երկիրներու մէջ ցրուած Ազգ է: Ա. մենէ ազատախոհ ա՛ն իսկ պարտի խոստովանիլ որ ներկայ պարագայից մէջ այդ Ազգին պահպանութեան է. տկան տարներէն մին է Եկեղեցին: Արդ՝ մեր Եկեղեցականներն իրենց կոչման պարտաւորութեամբ կարող են պաշտօններ ունենալ այսօր այս տեղ, վաղն ուրիշ տեղ: Հետեւապէս մեծ զգուշութիւն և նախատեսու. թիւն կարեւոր են որ այդ Եկեղեցա. կաններն ազատութիւն վայելն իրենց հօտին պէտքը հոգարու: Ի պատիւ հովանոս որոզ Տէրութեանց մինչև վերջին տարիներ մեր Եկեղեցւոյ կան. ները վայելած են իրականաբար ազա. տութիւն իրենց պաշտաման և կոչ. ման նկատմամբ: Նոյն իրաւունքներն անվթար պահելն ու պաշտպանելն ամեն Հայու նուիրական պարտքն է:

Եթէ ուշադրութեան արժանանան մեր դժտողութիւնները Կեդրոնա. կան Ազգային վարչութեան ու Ե. րեսփոխանական ժողովոյ կողմէ, և արձագանգ դռնեն ազգային պար. բերական հրատարակութեանց մէջ՝ շատ զոհ պիտի լինինք. իսկ եթէ ոչ այս և ոչ այն լինի, չպիտի վհատինք, վասն զի մեր պարտքն էր վաղուց յի. շեցնել ազգայնոց այս մի քանի մոռ. ցուած ճշմարտութիւններն, և այս անգամ այդ պարտքը կատարելով կ'զգանք այն ներքին գոհունակու. թիւնը որ պարտուց կատարման ար. գիւնք է: (Արեւելեան Մասն)

Կրօնական ժողովա կենտրոնի միջ. օյան շու ամիսէքի լայիհա սուրէ. թիւին տէրճի թալէպ օյունմուշ օլ. տուղունտան, ատալէթէ ըրայէթէն այնէն պէեան իտէրիգ:

Առ Պատուարժան Անդամ Ազգ. Կեդր. Վարչութեան Կրօն. Ժողովոյ ի Կ. Պոլիս:

Սրբազան Հայրք. Քաղաքիս մէջ հրատարակեալ «Ար. չալոյս Սրբաբանան» լրագրոյ վերա. բերեալ ինչպէս Պատ. Ժողովոյդ ծա. նուցումը լրագրոց, նոյնպէս և գա.ւառիս Սառլիորդէ Գեր. Մեղրիսե. զեկ Մուրտտեանցի ուղղեալ նամա. կը «Արեւելեան Մասն» անուն Հան. գիւթին մէջ՝ գորմնօք և ցաւօք կոր. դացիք: Արդէն յայտնի է թէ՛ Պատ.

Ժողովդ այդ երկու գրութիւններով «Արչալոյս Արարատեանի» և մանա.ւանդ անոր 1343 թիւ թերթին մէջ տեսնուած «Համոզուեցայ» վերնագ. րով մի յօդուածին իբր թէ կրօնի հակառակ պարտականած ակնարկու. թիւնները դատապարտել ուղած է՝ անոնց մէջ ծանրագոյն նշանակելով սա խօսքը, «Ինչ գիտնայ խեղճը, որ մեր մարդը ճշմարիտ աշակերտ մ'է Քրիստոսի, որ Մարիամու և Մար. թայի սուրբ եռանդն օրհնեց», և յարելով թէ այս խօսք կը խեղաթիւ. րէ զսուրբ վարս Տեառն մե. ոյ Յի. սուսի Քրիստոսի:

Սակայն, Պատուարժան Հայրք, որ. քան ալ չունենանք յանդգնութիւն ձերնին հասարկամտութիւն են թարկելու ի մեզ, դարձեալ անշուշտ ներքի է բսել ի՞նչ միւսնոյն խօսքը զոր նշանակութիւն մը չունի բնաւ, բայտ որում պարզապէս կ'ակնարկէ յին ջնքմ հաւատն, զոր Մարիամ և Մարթա կը տածէին Որդւոյ մարդոյ համար, միթէ Մարիամ չէ՞ր որ մե. ծագին ի զոյ օրհնեց զՔրիստոս, Մարիամ և Մարթա չէին որ գիշեր մը Յիսուս գիւղը գտնուած միջոցին իրենց տունը հիւրընկալեցին, Մա. րիամ չէ՞ր որ միւսնոյն իրիկունը ամեն դրադում թողլով նստաւ յասարկոս տոսի անոր խօսքերը լսելու համար և այս առթիւ Մարիամ ընտրեաց զմասն բարի, որ ոչ բարձցի ի նմանէ, բայտ Տէրն մեր. վերջապէս այսքան եռանդի և յոյսի ջերմ հաւատոյ համար չէ՞ր որ՝ Յիսուս Յարութեան օրը ներա երեւցաւ. բայց տարակոյս չունինք որ այս մասին ա ելի երկարօ. րէն պ'ըբելու հարկ չկայ թէ և, սա. կայն որովհետեւ «Արչալոսոյ» ծա. նուցեալ խօսքը այնքան բացորոշ է և մեկին, որ անոր տարբեր նշանա. կութիւն մը տալ ըստ մեզ Ս. Աւե. տարանի ուղիղ բանք խեղաթիւրել է, հետեւաբար և մենք միւսնոյն կէ. տերը աստ պարզել հակադրեցանք:

Թերեւս կարծուի թէ «Արչալոյս» միւսնոյն խօսքը հեղեղական մոռցողոր. ծածած, և աստի Յիսուսի Քրիստոսի սուրբ վարքը խեղաթիւրած բլլայ. այսպէս ալ կարծելու կամ ենթադ. րելու պատճառ չկայ բնաւ, քանի որ «Համոզուեցայ» վերնագրով յօդուա. ծին հեղինակը ոչ թէ կրօնի կը քնն. նադատէ, այլ կրօնականի մը վարքն ու տարբք, հետեւաբար որովհետեւ և Քրիստոս մեր կրօնի հիմնադիրն ու զլուին է, յօդուածագիրը կար. ծենք առաւել ստիպողականութիւն և հարկ մը կ'ունենայ նոյն հիմնադ. րին վարուց սրբութիւնը հաստատե. լու և պաշտպանելու, որպէս զի ա. նոր քով աւելի ազդու կերպի ի վեր հանել Յիսուս Քրիստոսի մը աշակեր. տին, Եկեղեցւոյ մի պաշտօնէին վա. րուց յոռի մասերը:

Այս համառօտ քննութեանէ ակրն. յայտ կը թուի՝ խեղիրը որ կողմն ալ դարձնենք՝ Պատ. Ժողովոյդ ի մասնա.ւորի դատապարտելի նշանակած խօս. քին մէջ կրօնի հակառակ ակնարկու. թիւն մը չկայ և ուստի միտքերը գայ. թակղեցնելու բնութիւն մը չունի այն. ուրեմն ցաւալի իրողութիւն մը չէ՞ որ անյանց անձ մը իբր դատապարտելի և իր թերթը իբր գայթակղեցուցիչ ցոյց տուի ազգին և Եկեղեցւոյ առ. ջել, զարմանալի չէ՞ որ անմեղ խըմ. բազրի մը, անվնաս թերթի մը դէմ

զգուշութեան միջոցներ վնասուին և այս ամեն այնպիսի պարագայի մը մէջ, ուր նոյնիս Մեծ. խմբագիրը, իր անձնական հիւանդութեան միջո. ցին մի քանի Հայերու անուր դա.ւադրութեան և նենդութեան մը զոհ գացած բլլալով՝ քննութեան ներքեւ կը գտնուի տեղական կառավարու. թեան առջեւ:

Իրաւ է որ մենք մեր քննութիւնը կը կատարենք սոսկ «Արչալոսոյ» մի հրատարակութեան վրայ, մինչ Պատ. Ժողովդ կը յայտարարէ թէ միւսնոյն թերթը քանի մը ժամանակէ ի վեր յրիստոնէական Ս. Կրօնի հիմնական սկզբունց և վարդապետութեանց դէմ գայթակղեցուցիչ ծանր հրատարա. կութիւններ ըրած է, սակայն ոչ մի. այն յիշատի հրատարակութիւններ մեզի անծանօթ են, այլ որովհետեւ ամբողջին մէջ արդէն ծանուցեալ խօսքը ամենէն աւելի նշանակութեան արժանի նկատած է Պատ. Ժողովդ, մենք եւս ի մասնաւորի միւսնոյն խօս. քին վրայ ծանրանալ պարտ համա. րեցինք:

Բաց աստի անպատիժ չենք համա. րի միանգամայն յարել որ կրօնի դէմ հրատարակութիւններ նոր չեն մեր մէջ, բայց և այնպէս ցարդ ոչ անոնց մասին պաշտօնական ծանուցումներ հրատարակուած են, ոչ ալ և այն և այլն միջոցներ ձեռք առնուած: Եթէ Պատ. Ժողովդ կ'անգիտէ այս տեսակ հրատարակութիւններ տեղի ունեցած բլլայր, մենք անպատշաճ չենք հաւարիր խեղդել, որ բարե. հաճի անգամ մը աչքէ անցնել «Ա. եւ երեսն Մամուլ» անուն հանդիսին 1877 տարւոյ յունիս ամսաթիւերին մէջ գտնուած Ս. Յովսէփի պատմու. թիւնը, ուստի անօգուտ չենք կար. ծեր հետեւալ տողերը ի մասնաւորի ձեր անաչառ ուշադրութեան ներ. կայել:

«Աստուածածին Ս. Յովսէփի կիւն է:

—Յիսուս Քրիստոս ալ Ս. Յովսէփի տղայն է:

—Ամուսինն ու հայրը մօրվն ու գաւկէն մեծ են:

—Ուրեմն Ս. Յովսէփի Աստուածա. ծինէն աւելի՞ կարողութիւն ունի:

—Այո՛:

—Քրիստոսէ՞ ալ աւելի:

—Այո՛:

Նոյնպէս ուրիշ տեղ մ'ալ:

«Բը՛տի, բրաւ, Ս. Յովսէփ: —

Ինչ կայ հարցուր Ս. կոյս Մարիամ:

—Այն կայ որ պետք ես ետեւէս գալ:

—Ո՛ր բարի: — Բեղի ի՛նչ:

Բայց ո՛ր: — Իմ կնիկս ես դուն թէ չէ:

—Այո՛: — Անտեկ է նէ կիւն իր է:

Ի՛նչ կին հնազանդ պէտք է ըլլի»:

Գարձեալ ուրիշ տեղ մ'ալ:

«Թռելով կերթամ, թռելով կը գամ բաւ հոգին Սուրբ:

Հոգին Սուրբ. Աստուծոյ խօսա. րանը մտաւ, ու գնաց Անոր ուսին վրայ թառեցաւ»:

Ասկէ զատ միւսնոյն ամսաթիւերին վերջին դեկտեմբեր ամսաթիւերին մէջ տեսնուեցաւ Հայր Սերի ոտանաւոր մը, ուր Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիս. տոսի հաստատած և ուսուցած Ս. աղօթքը վերէն ի վար հեգնուած էր:

Այսպիսի հրատարակութիւններ շատ և միշտ կը պատահին, ինչո՞ւ ուրեմն ոմանց ներքի լինին, և «Ար. չալոյսին» համար դատապարտելի. առաջիններուն յանցանքը թէ բա. ցորոշ և թէ շատ աւելի ծանր բլլա. լով, իսկ վերջնոյն յանցանքը հաս. տատուած անգամ չըլլալով հան. դերձ, ինչո՞ւ այս գրութիւններն ու խօսքերը գայթակղեցուցիչ համար. ուին և անոնց շատ աւելի ծանր և կծու ակնարկութիւնները լռեցեայն

ՍԱՐՐԱՖԻՅԵ

ԷՎՐՈՅԱ ՊՐԵՍԻԱԿ		ԳԱՐԱՐԱՊՐԵՍԻԱԿ	
Լոնտոն, 25 մարտ		Լոնտոն, 25 մարտ	
Ինկլիզի գումար	97-	Լոնտոն, 25 մարտ	19-08
Լոնտոն, 25 մարտ	17-1/2	Լոնտոն, 25 մարտ	19-07
Լոնտոն, 25 մարտ	17-5/16	Լոնտոն, 25 մարտ	19-07
65 Ինկլիզի գումար	35-1/2	Լոնտոն, 25 մարտ	19-02
69 " " " " " "	"	Լոնտոն, 25 մարտ	19-04
71 " " " " " "	16-1/2	Լոնտոն, 25 մարտ	55-20
72 " " " " " "	"	Լոնտոն, 25 մարտ	20-10
73 " " " " " "	17-1/2	Լոնտոն, 25 մարտ	19-02
Օսմանյան պանդար	14-	Լոնտոն, 25 մարտ	75-20
Բուսիա Ինկլիզի գումար 1875	92 1/2	Լոնտոն, 25 մարտ	47-25
Մարտի Ինկլիզի գումար	66 1/2	Լոնտոն, 25 մարտ	-
Տեղի Ինկլիզի գումար 77 Ինկլիզի	82 1/2	Լոնտոն, 25 մարտ	55-
Տարած Ինկլիզի գումար	65-1/2	Լոնտոն, 25 մարտ	7-
Մարտի Ինկլիզի գումար	84-	Լոնտոն, 25 մարտ	-
Մարտի Ինկլիզի գումար	25 886	Լոնտոն, 25 մարտ	-
Ինկլիզի գումար	100-90-	Լոնտոն, 25 մարտ	-
Ինկլիզի գումար	81-8-1/2	Լոնտոն, 25 մարտ	-
Լոնտոն, 25 մարտ	17 75	Լոնտոն, 25 մարտ	-
Լոնտոն, 25 մարտ	17-87 1/2	Լոնտոն, 25 մարտ	-
65 Ինկլիզի գումար	20-50	Լոնտոն, 25 մարտ	-
69 " " " " " "	17-0	Լոնտոն, 25 մարտ	-
73 " " " " " "	-	Լոնտոն, 25 մարտ	-
Բուսիա Ինկլիզի գումար	47-12 1/2	Լոնտոն, 25 մարտ	-
Օսմանյան պանդար	605 75	Լոնտոն, 25 մարտ	-
Օսմանյան պանդար	652 80	Լոնտոն, 25 մարտ	-
Գրեյտ Ինկլիզի գումար	67 1/2	Լոնտոն, 25 մարտ	-
Բուսիա Ինկլիզի գումար	97-	Լոնտոն, 25 մարտ	-
Ինկլիզի գումար	358-75	Լոնտոն, 25 մարտ	-
Մարտի Ինկլիզի գումար	61 1/2	Լոնտոն, 25 մարտ	-
Ինկլիզի գումար	28-58	Լոնտոն, 25 մարտ	-
Լոնտոն, 25 մարտ	124-60	Լոնտոն, 25 մարտ	-
Լոնտոն, 25 մարտ	23-00	Լոնտոն, 25 մարտ	-

ԻԼՆԵՐ

ՏԻՍՈՒՐ

ՊԻՐԵՆԻԱՆ ԶԻՆԻՏԻ ՖԻՆԱՆՍԻՍ

1. Կիւրապետի գումար օրուան իսթ.
2. Իսթապետի գումար օրուան իսթ.
3. Զինուորի գումար օրուան իսթ.
4. Սեփապետի գումար օրուան իսթ.
5. Սեփապետի գումար օրուան իսթ.
6. Սեփապետի գումար օրուան իսթ.
7. Սեփապետի գումար օրուան իսթ.
8. Սեփապետի գումար օրուան իսթ.
9. Սեփապետի գումար օրուան իսթ.
10. Սեփապետի գումար օրուան իսթ.
11. Սեփապետի գումար օրուան իսթ.
12. Սեփապետի գումար օրուան իսթ.
13. Սեփապետի գումար օրուան իսթ.
14. Սեփապետի գումար օրուան իսթ.
15. Սեփապետի գումար օրուան իսթ.
16. Սեփապետի գումար օրուան իսթ.
17. Սեփապետի գումար օրուան իսթ.
18. Սեփապետի գումար օրուան իսթ.
19. Սեփապետի գումար օրուան իսթ.
20. Սեփապետի գումար օրուան իսթ.

21. Թաւառի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.
22. Գումարի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.
23. Գումարի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.
24. Գումարի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.
25. Գումարի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.
26. Գումարի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.
27. Գումարի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.
28. Գումարի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.
29. Գումարի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.
30. Գումարի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.
31. Գումարի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.
32. Գումարի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.
33. Գումարի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.
34. Գումարի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.
35. Գումարի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.
36. Գումարի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.
37. Գումարի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.
38. Գումարի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.
39. Գումարի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.
40. Գումարի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.

21. Եւրոպայի պէյթի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.
22. Եւրոպայի պէյթի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.
23. Եւրոպայի պէյթի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.
24. Եւրոպայի պէյթի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.
25. Եւրոպայի պէյթի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.
26. Եւրոպայի պէյթի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.
27. Եւրոպայի պէյթի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.
28. Եւրոպայի պէյթի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.
29. Եւրոպայի պէյթի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.
30. Եւրոպայի պէյթի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.
31. Եւրոպայի պէյթի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.
32. Եւրոպայի պէյթի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.
33. Եւրոպայի պէյթի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.
34. Եւրոպայի պէյթի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.
35. Եւրոպայի պէյթի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.
36. Եւրոպայի պէյթի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.
37. Եւրոպայի պէյթի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.
38. Եւրոպայի պէյթի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.
39. Եւրոպայի պէյթի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.
40. Եւրոպայի պէյթի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.

Թոյլատրուին, Էր մնայ մեզ կարծել որ Պատ. Ժողովը իր պաշտօնական գրութիւններով աւելի կրօնական մը պատուի պաշտպանելու գործէն զՍր. շարքայի յարձակմանը դէմ, որ ինչպէս կ'ըսէք, անոր պատուով և պաշտօնական զէմ գրած է, քան թէ կրօնի. սակայն այս մասին ևս սա կը պատասխանենք որ անշուշտ Պատ. Ժողովը չէ մոռցած զի անցեալ տարի մայիս ամսոյն Կաթողիկոսական ընտրութեան առթիւ «Արեւելեան Մամուլ» ազգին տնտեսական Պատրիարքէն մինչեւ յետին ժամկէտը ամեն դասի և կարգի պաշտօնականները նշանակեց ապերազան և կծու լեզուով մը. ինչպէս որ անոր դէմ զգուշութեան միջոցներ ձեռք չառնուեցան և պաշտօնական ազդեր չհրատարակուեցան. այս առթիւ միթէ իրաւունք չենք ունենար բան թէ՛ որովհետեւ «Արեւելեան Մամուլ» հրատարակութիւնները դրականորաբար մայրաքաղաքի մէջ տեղի ունեցած ազգ. գործոց և հոգ. գործոց ազգ. պաշտօնականներու վրայ եղած ամբաստանութիւններէն, կամ այն է որ ստոյգ էին զի Պատ. Ժողովը չկրօնական դասեր ևս դատաւարան կամ ցարդ եղած հրատարակութիւններէն ալ չկրնար դատաւարան և կամ մեր մէջ ինչ որ շատերուն ներքին է՝ ոմանց ալ չկրնար ներքին, Ապա թէ ոչ եթէ ինչոյն աւելի խորքը մտնենք, կրնանք ըսել թէ՛ ինչ որ գրեց ցարդ «Արշալոյս» մեր Ս. Առաջնորդին նըկատմամբ, ստոյգ են և իրական, և եթէ Պատ. Ժողովը անոր կամ ասոր պատուի կ'ուզէ պաշտպանել կարծենք թէ աւելի յարմար գործ մը կատարած կ'ըլլայ փոխանակ պաշտօնական ծառայողներ հրատարակելու՝ միեւնոյն կէտին համար քննութիւն մը բանալ տալով իրողութիւնները մօտէն հաստատելու կամ հերքելու համար:

Արդ՝ քանի որ Արշալոյս Արարատեանի «Համագործակցութեան» վերնագրով յօդուածը կրօնի գէմ գրութիւն մը չէ, քանի որ մեր մէջ կրօնի գէմ իրողութեան և բոլոր յարձակումներ իսկ ներքին եղած են և ցարդ կ'ըլլան, քանի որ այս ինչ կամ այն ինչ կրօնականի դէմ Արշալոյս Որարատեանի հրատարակութիւնները հաստատելու կամ հերքելու համար Պատ. Ժողովը չէ քննած կամ չէ ստուգած կամ չէ որ Արշալոյսի նկատմամբ հրատարակուած պաշտօնական գրութիւններուն համար յետոյ կոչում մը պէտք է լինի, և կամ այն է որ այն ամեն թերթերու մասին, որոնք շատ աւելի ծանր թերթեր են և ցարդ կ'ըլլան իրենց յանձնարար ծանրութեան աստիճանին համեմատ պարտաւարտաբար անորին թերթեր հարկ անհրաժեշտ է որ ի գործ դրուին: Ահա այս կը խնդրենք մենք, Պատ. Զարք, ձեր ողջմտութեան և արդար, բարեխղճութեան, զի երբեք պիտի զի քանի որ դուք պարտաւարտաբար չ'ապրէք համայն թուրքի չ'ապրէք բարձրագոյն աստիճանը կը կազմէք՝ արքայութեան, անկողնականութեան և արքայութեան իրական հանգամանքներն միահալուին ներկայելով, չենք տարակուսիր, կրնանք, ու՛ր քաղաքներ հարք, զի երբեք պիտի քանցառու լինիք ինկատի առնուլ մեր խնդիրը, քանի որ շատ արդար, իրաւացի և օրինաւոր է այն, ուստի անհաշտ ինչպէս իրականութեան և յաջողութեան մասին կատարելալ յոյս և վստահութիւն ունենալով կանխաւ կը մատուցանեմք մեր խորին երախտեաց անկեղծ հաւատարմութիւնը:

Մնամք խոնարհաբար ամեն նախնարհ ծառայք Ձերին Օրբում թեանց,
Ձերին (20 Իսթ.)
22 փետր. 1885

1. Նիզամի իսթապետի պէյթի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.
2. Թուրքի պէյթի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.
3. Զէյթի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.
4. Եւրոպայի պէյթի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.
5. Տէրապետի պէյթի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.
6. Տէրապետի պէյթի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.
7. Տէրապետի պէյթի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.
8. Տէրապետի պէյթի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.
9. Տէրապետի պէյթի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.
10. Տէրապետի պէյթի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.
11. Տէրապետի պէյթի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.
12. Տէրապետի պէյթի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.
13. Տէրապետի պէյթի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.
14. Տէրապետի պէյթի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.
15. Տէրապետի պէյթի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.
16. Տէրապետի պէյթի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.
17. Տէրապետի պէյթի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.
18. Տէրապետի պէյթի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.
19. Տէրապետի պէյթի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.
20. Տէրապետի պէյթի մէջ ինկլիզի գումար օրուան իսթ.